

На основу члана 49а. став 2. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011 и 119/2012) и члана 14. став 1. тачка 9, члана 34. тачка 9. и члана 58. став 4. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012 и 106/2012), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О ПОСТУПАЊУ С НОВЦЕМ ЗА КОЈИ ПОСТОЈИ СУМЊА
ДА ЈЕ ФАЛСИФИКОВАН

1. Овом одлуком уређује се начин поступања Народне банке Србије, банака, резидента – привредног субјекта који мењачке послове обавља на основу посебног закона којим се уређује његова делатност (у даљем тексту: привредни субјект) и овлашћених мењача с новцем за који постоји сумња да је фалсификован.

2. Поједини појмови у овој одлуци имају следеће значење:

1) **новац** је готов новац и ефективни страни новац који је централна банка пустила у оптицај, или је повучен из оптицаја али га је могуће заменити за оптицајни новац;

2) **готов новац** су новчанице и ковани новац који су пуштени у оптицај одлуком Народне банке Србије, или су повучени из оптицаја али се могу заменити за оптицајне новчанице или ковани новац;

3) **ефективни страни новац** су стране новчанице и страни ковани новац које је страна централна банка пустила у оптицај, или су повучени из оптицаја али се могу заменити за оптицајне новчанице или ковани новац;

4) **новац за који постоји сумња да је фалсификован** је новац за који банке, привредни субјект и овлашћени мењачи имају сумњу да се по свим или појединим елементима заштите разликује од новца који је централна банка пустила у оптицај;

5) **елементи заштите новца** су својства новца (заштићени папир, водени жиг, микротекст, дубока штампа, сигурносна нит, оптички варијабилна боја, састав метала, димензије, тежина итд.) чији је циљ да онемогуће неовлашћену израду новца;

6) **експертиза** је поступак којим се утврђује да ли новац који се испитује има све заштитне елементе новца који је централна банка пустила у оптицај, односно да ли су ти елементи оригинални, то јест аутентични;

7) **индикатив** је словно-нумеричка ознака којом се идентификује одређена врста фалсификата сличних карактеристика у оквиру једне валуте и апоена;

8) **тип фалсификата** је словно-нумеричка ознака којом се идентификује одређена подврста фалсификата сличних карактеристика, а у оквиру једног индикатива;

9) **подносилац новца** је физичко лице код кога се констатује присуство новца за који постоји сумња да је фалсификован;

10) **фалсификовани новац** је новац за који је, након вршења експертизе, извештајем о извршеној експертизи новца утврђено да се по свим или појединим елементима заштите разликује од новца који је централна банка пустила у оптицај;

11) **репродукција новца** је репродукција готовог новца уређена прописом Народне банке Србије којим се уређују услови под којима се могу репродуковати новчанице и ковани новац, односно репродукција ефективног страног новца уређена прописом матичне земље – издаваоца новца.

3. Банке, привредни субјект и овлашћени мењачи дужни су да проверавају аутентичност новца, и то приликом његовог пријема од клијената, при обради новца и пре исплате клијентима, као и да новац за који имају сумњу да је фалсификован доставе Народној банци Србије ради експертизе. Новац израђен на подлози која се очигледно, на први поглед, разликује од подлоге на којој је израђен оригинални новац, као и новац који гласи на непостојећи апоен или валуту, односно новац код кога се главни мотив или основна боја битно разликују од главног мотива и основне боје оригиналног новца – не доставља се Народној банци Србије ради експертизе.

4. Ако је подносилац новца за који постоји сумња да је фалсификован присутан у моменту констатовања ове сумње – банка, привредни субјект и овлашћени мењач о овој сумњи одмах обавештавају тог подносиоца и Министарство унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП). Овом подносиоцу се новац за који постоји сумња да је фалсификован привремено одузима, уз истовремено издавање потврде о привремено одузетом новцу (Прилог 1), и упућује молба да сачека долазак представника МУП-а.

Када је подносилац новца лице које поседује дипломатски пасош – банка, привредни субјект и овлашћени мењач поступиће на начин из става 1. ове тачке, с тим што се неће обавештавати МУП.

5. Новац за који постоји сумња да је фалсификован банке достављају Народној банци Србије – Сектору за послове с готовином (у

даљем тексту: Сектор), преко филијала Народне банке Србије, уз истовремено достављање попуњеног захтева за експертизу новца ради утврђивања његове аутентичности (Прилог 2). Пре достављања попуњеног захтева и достављања новца, банке овај захтев достављају Сектору и у електронској форми, у складу са упутством којим се уређују израда и електронско достављање података Народној банци Србије.

6. Привредни субјект и овлашћени мењачи новац за који постоји сумња да је фалсификован достављају посредством банака.

7. После извршене експертизе, Сектор доставља банци извештај о извршеној експертизи новца достављеног под сумњом да је фалсификован (прилози 3 и 4), у коме се констатује да ли је реч о фалсификату (Прилог 3), о аутентичном – оригиналном новцу (Прилог 4) или о репродукцији новца (Прилог 5). Ако се констатује да је реч о фалсификату – одређују се квалитет израде фалсификата, индикатив и тип фалсификата (ако постоји).

Фалсификати новца рангирају се по успешности израде, односно по степену сличности у односу на оригинални новац – на следећи начин:

- фалсификат лоше израде (1),
- фалсификат осредње израде (2),
- фалсификат добре израде (3),
- фалсификат веома добре израде (4),
- опасан фалсификат(5).

Ако се констатује да је реч о оригиналном новцу – Сектор доставља банци одговарајућу вредност тог новца у истој валути или за тај износ одобрава рачун банке. Банка обезбеђује да се новац без одлагања врати подносиоцу или обезбеђује да се подносиоцу одобри рачун.

8. Фалсификовани новац Народна банка Србије задржава без накнаде, а репродукције новца враћају се банци.

9. Народна банка Србије може страним банкама и органима који се баве борбом против фалсификовања новца, на њихов захтев, предати фалсификовани новац.

10. Народна банка Србије може правним лицима и предузетницима који се баве производњом, сервисирањем или продајом машина за обраду новца или апарата за препознавање фалсификата, као и правним лицима која врше набавку ових машина и апарата, на њихов

захтев, привремено ставити на располагање фалсификовани новац, ради тестирања тих машина, односно апарата.

11. У борби против фалсификовања новца Народна банка Србије, банке, привредни субјект и овлашћени мењачи сарађују међусобно, као и с надлежним домаћим и страним органима.

12. Народна банка Србије обавештава МУП, банке, привредни субјект и овлашћене мењаче о појави нових типова фалсификата новца, и то фалсификата веома добре израде (ознака 4) и опасних фалсификата (ознака 5).

13. Народна банка Србије организује обуку за запослене у банкама, привредном субјекту, овлашћеним мењачима и МУП-у – ради њиховог упознавања са елементима заштите новца и ефикаснијег препознавања новца за који постоји сумња да је фалсификован.

14. Прилози из ове одлуке одштампани су уз ту одлуку и њен су саставни део.

15. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о поступању с новцем за који постоји сумња да је фалсификован („Службени гласник РС“, бр. 18/2011).

16. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

ИО НБС бр. 29

11. јула 2013. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић, с.р.

Прилог 1

(пословно име и седиште банке или овлашћеног мењача)

ПОТВРДА
о привремено одузетом новцу

Овим се потврђује да је од (име и презиме, ЈМБГ или број пасоша и држављанство, адреса и контакт-телефон)

привремено одузет новац за који постоји сумња да је фалсификован, и то:

НОВЧАНИЦЕ			
Валута	Апоен	Серијски број	Бр. ком.

КОВАНИ НОВАЦ			
Валута	Апоен	Година ковања	Бр. ком.

Одузети новац биће достављен Народној банци Србије на експертизу, ради утврђивања аутентичности. О резултату експертизе обавестићемо вас након што добијемо извештај о експертизи.

Место и датум: _____
(привременог одузимања новца)

Потврду примио:

М. П.

Потврду издао:

(потпис)

Прилог 2

Пословно име и седиште банке:

Деловодни број: _____

Место и датум: _____

ЗАХТЕВ ЗА ЕКСПЕРТИЗУ НОВЦА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЊЕГОВЕ АУТЕНТИЧНОСТИ

НОВЧАНИЦЕ			
Валута	Апоен	Серијски број	Бр. ком.

КОВАНИ НОВАЦ			
Валута	Апоен	Година ковања	Бр. ком.

Датум и место откривања новца за који постоји сумња да је фалсификован:	Датум: _____	
	Место: _____	
Детаљи о околностима откривања новца за који постоји сумња да је фалсификован:	Новац откривен у банци приликом пријема од клијента банке на шалтеру или при обради	☐
	Новац откривен у банци, порекло непознато	☐
	Новац откривен у мењачници* _____ приликом пријема од физичког лица	☐
	Новац откривен у мењачници* _____, порекло непознато	☐
	Новац предат банци као новац за који постоји сумња да је фалсификован	☐
	Остало (описати) _____	
Подаци о лицу које је новац за који постоји сумња да је фалсификован ставило у оптицај, односно о лицу које захтева утврђивање аутентичности новца	Име и презиме: _____	
	Адреса: _____	
	Контакт-телефон: _____	
	ЈМБГ или број пасоша и држављанство: _____	
Подаци о клијенту банке у чијој је уплати нађен новац за који постоји сумња да је фалсификован:	Назив, седиште и организациона јединица: _____	
	Контакт-телефон: _____	

М.П.

* Обавезно уписати назив и адресу мењачнице.

(потпис овлашћеног лица)

Прилог 3

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
 СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ
 Одељење за националне центре за борбу против
 фалсификовања и за анализу новчаница и кованог новца
 Бр. _____

Београд, _____ године

ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ЕКСПЕРТИЗИ НОВЦА ДОСТАВЉЕНОГ ПОД СУМЊОМ ДА ЈЕ ФАЛСИФИКОВАН

На основу поднетог захтева _____
 бр. _____ од _____, извршена је експертиза:

Утврђено је да је предметни новац **ФАЛСИФИКАТ** познатог типа – новог типа

1) лоше израде 2) осредње израде 3) добре израде 4) веома добре израде 5) опасан фалсификат

ОПИС ФАЛСИФИКОВАНОГ НОВЦА

Фалсификовани новац овог типа регистрован је:

а) код Интерпола–Еуропола, где се води као тип:

индикатив:

б) код Народне банке Србије, где се води као тип:

индикатив:

Место, датум и околности откривања новца под сумњом да је фалсификован, према подацима из захтева:

Прилог:

Прилог 4

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ
Одељење за националне центре за борбу против
фалсификовања и за анализу новчаница и кованог новца
Бр. _____

Београд, _____ године

--

**ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ЕКСПЕРТИЗИ НОВЦА
ДОСТАВЉЕНОГ ПОД СУМЊОМ ДА ЈЕ ФАЛСИФИКОВАН**

На основу поднетог захтева _____

бр. ____ од _____, извршена је експертиза: _____

--

Утврђено је да је предметни новац **ОРИГИНАЛ.**

НАПОМЕНА

--

Прилог:

Прилог 5

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ
Одељење за националне центре за борбу против
фалсификовања и за анализу новчаница и кованог новца
Бр. _____

Београд, _____ године

--

**ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ЕКСПЕРТИЗИ НОВЦА
ДОСТАВЉЕНОГ ПОД СУМЊОМ ДА ЈЕ ФАЛСИФИКОВАН**

На основу поднетог захтева _____

бр. ____ од _____, извршена је експертиза: _____

--

Утврђено је да је предметни новац **РЕПРОДУКЦИЈА.**

НАПОМЕНА

--

Прилог: